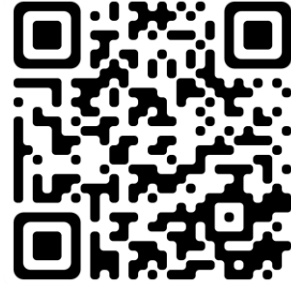

DOI 10.37491/UNZ.89-90.9
УДК 364 (477)

Петро СЕМ'ЯНЧУК¹, Тетяна ФАСОЛЬКО²,
Ольга ФЕДОРЧУК³, Оксана КЛІМАНН⁴

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІЙ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Обґрунтовано суть, з'ясовано необхідність і встановлено важливість загальних, спеціальних і допоміжних функцій органів публічного управління у сфері соціального забезпечення. З'ясовано, що до загальних функцій публічного управління відносять такі, як: а) прогнозування та встановлення перспективних орієнтирів і напрямків у сфері соціального забезпечення; б) планування роботи всіх органів сфери соціального забезпечення в довготривалій перспективі, середньостроковому періоді та в короткому часовому проміжку; в) організаційна функція, що передбачає лінійні, функційні й лінійно-функційні види організаційних структур управління, а також упорядкування й об'єднання роботи органів сфери соціального забезпечення; г) зовнішня мотивація і внутрішнє стимулювання роботи органів сфери соціального забезпечення за допомогою матеріальних і моральних спонукальних

¹ кандидат економічних наук, старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, girlanda@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0002-6987-9979>.

² кандидатка економічних наук, доцентка, доцентка кафедри математики, статистики та інформаційних технологій, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, tanya.fasolko@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-4718-2422>.

³ кандидатка педагогічних наук, доцентка, доцентка кафедри математики, статистики та інформаційних технологій, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, fos_40@ukr.net, <https://orcid.org/0000-0003-2163-8890>.

⁴ членкиня правління, Українська спілка в Нижній Саксонії (м. Ганновер, Федеративна Республіка Німеччина), oksana.kleemann@web.de.

заходів; г) координація, узгодження, уточнення, оптимізація і гармонізація роботи всіх органів, систем, підсистем та елементів сфери соціального забезпечення; д) регулювання, упорядкованість і нормування роботи всіх органів, систем, підсистем та елементів сфери соціального забезпечення; е) облік, вимірювання, збір, реєстрація та групування даних і відомостей функціонування всіх органів, систем, підсистем та елементів сфери соціального забезпечення; є) аналіз облікованих, виміряних, зібраних, зареєстрованих та згрупованих даних і відомостей функціонування всіх органів, систем, підсистем та елементів сфери соціального забезпечення; ж) контроль за діяльністю всіх органів, систем, підсистем та елементів сфери соціального забезпечення з урахуванням запланованих показників та облікованих, виміряних, зібраних, зареєстрованих та згрупованих даних. Охарактеризовано сутність спеціальних функцій органів публічного управління у сфері соціального забезпечення. Спеціальні функції управління соціальним забезпеченням зводяться до законодавчої, нормативно-правової, державної, міжнародної діяльності, яка має прямий і безпосередній вплив на соціальну політику. Розкрито сутність допоміжних функцій органів публічного управління у сфері соціального забезпечення. Допоміжні функції управління сферою соціального забезпечення покликані реалізувати загальні та спеціальні функції. Важливість допоміжних функцій полягає в кадровому забезпеченні, створенні матеріально-технічної основи, формуванні фінансового підґрунтя, а також у веденні діловодства. Тіснота взаємодії загальних, спеціальних і допоміжних функцій органів публічного управління у сфері соціального забезпечення визначає ефективність національної, регіональної і місцевої соціальної політики.

Ключові слова: соціальне забезпечення, соціальний захист, соціальна політика, публічне управління, загальні функції, спеціальні функції, допоміжні функції.

Соціальне забезпечення завжди перебувало в центрі уваги кожної розвиненої цивілізованої системи. Органи публічного управління старалися залучити всі наявні ресурси й інструменти, з метою створення ефективною соціальною державою за умов стійкого економічного зростання та підвищення добробуту населення. Природний характер циклічного цивілізаційного розвитку загалом та економічного зокрема в поєднанні з неочікуваними локальними, регіональними, національними, континентальними та глобальними негативними подіями і зрушеннями різного характеру спричиняють масове зростання чисельності безробітних та постраждалих. Що масштабнішими є наслідки, то більшою, дівішою та значимішою повинна бути роль держави у процесах соціального захисту населення. Власне, з цією метою органи публічного управління повинні повною мірою виконувати свої функції у сфері соціального забезпечення.

Тематика соціального забезпечення не є новою в науковому просторі. Теоретичні дослідження сутності категорій «соціальне забезпечення» і «соціальний захист» ґрунтовно висвітлили у своїх працях О. Боднарчук, С. Васильчак, О. Жидяк, Л. Лояк і М. Чорна. Ретроспективу соціальної роботи повно та послідовно виклали А. Фурман і М. Підгурська. Аналіз міжнародного та національного правового аспекту соціального забезпечення здійснили М. Бондар, О. Мельник, В. Попович, О. Романюк, К. Рубановський, А. Цятковська, О. Цятковська і Л. Чорній. Результати практичних досліджень державної соціально-економічної політики в регіональному розрізі сформулювала К. Пастух. Характеристику сучасного стану і перспектив розвитку соціального забезпечення у своїх дослідженнях дали А. Дутчак та О. Лаврик. Роль публічного управління у сфері соціального забезпечення та її історичні витоки у процесі своєї наукової роботи розкрили В. Лаврухін, Ю. Махортов, В. Нагаєв, Н. Телічко, Ю. Ткаченко та І. Рудкевич.

Метою статті є аналіз особливостей функцій публічного управління у сфері соціального забезпечення.

Людина є і завжди повинна залишатися в центрі уваги держави як її найбільша цінність. Оскільки далеко не кожна людина в силу багатьох обставин здатна повною мірою реалізувати власну систему духовно-фізичних здібностей і певна частка населення тією чи тією мірою позбавлена базових можливостей влитися у звичний процес життєдіяльності, то створена ціла взаємопов'язана сітка соціального забезпечення, яка повинна функціонувати на безперервній основі з перманентним удосконаленням усіх своїх компонентів та елементів у бік покращення. Щодо цього доволі влучно зазначає О. Боднарчук: «Першочергове завдання держави — формування нової національної системи соціального захисту населення щодо створення умов для достатнього життєвого рівня людини» [1, с. 96]. Цього можна досягти шляхом поступового покращення всіх параметрів соціально-економічного розвитку країни. Мультиплікаційний маховик дозволить підвищувати активність господарюючих суб'єктів, зміцнюючи національну фінансову стійкість з одночасним скороченням рівня безробіття. Таким чином створюються можливості для позитивних зрушень у добробуті населення та досягненні усіх цілей соціальної політики.

Національна соціальна система повинна враховувати як внутрішньодержавні особливості, так і передовий зарубіжний досвід, що цілком може бути адаптований під вітчизняні реалії. У цьому випадку правильним є твердження, яке обстоюють М. Бондар, А. Цятковська та О. Цятковська: «Положення соціальної держави реалізуються через соціальну політику, нормативне забезпечення якої має відповідати міжнародним стандартам. Соціальна політика, у свою чергу, спирається на соціальне забезпечення, соціальне управління та соціальну роботу. Соціальне забезпечення є потужним інструментом, за допомогою якого громадськість відчуває присутність держави. Якість соціального забезпечення є важливим показником задоволеності населення державною владою і політичним керівництвом, а також безпосередньо впливає на економічний розвиток держави» [2, с. 97]. У цьому випадку органи публічного управління повинні комплексно

виконувати всі спеціальні функції та більшість допоміжних функцій у сфері соціального забезпечення.

Сучасний суспільний розвиток відзначається посиленими процесами в руслі глобалізації соціальної політики. Відтак цілком природною є актуалізація більшості соціальних питань на наддержавному рівні. Міжнародною спільнотою все частіше виноситься на порядок денний дієвість національних управлінських заходів, з метою підвищення добробуту населення. Євроінтеграційна лінія України повинна враховувати розробку і запровадження результативних заходів розв'язання соціальних питань. Важливо враховувати висновки, яких дійшли С. Васильчак, О. Жидяк та Л. Лояк: «Євроінтеграційні орієнтири розвитку України вимагають, щоб соціально-економічна політика держави була спрямована на досягнення європейських стандартів якості життя. Це передбачає надійний соціальний захист населення» [3, с. 20].

Враховуючи вищесказане, справедливим буде представити доволі цінкову думку, яку висуває А. Дутчак: «Для підвищення ефективності системи соціального захисту населення дуже важливе значення мають принципи соціального захисту, які дозволяють окремим її елементам та підсистемам гнучко та динамічно адаптуватися до будь-яких змін соціально орієнтованої економіки» [4, с. 568–571]. Звідси випливає, що загальні, спеціальні та допоміжні функції публічного управління у сфері соціального забезпечення повинні бути органічно поєднаними із соціально-політичними та організаційними принципами. У своїй органічній єдності та дієвій сукупності управлінські функції сфери соціального забезпечення уможливають підвищення стандартів життя та створення відповідних умов для загального добробуту громадян.

Прогностична, планувальна, організаційна, мотиваційна, координаційна, регульовальна, облікова, аналітична й контрольна функції публічного управління повинні консолідовано виконуватися з метою повноцінного та справедливого соціального захисту населення. Кожна з функцій має своє змістове навантаження, що якісно сприятиме реалізації кожної з інших та покращенню умов життя населення. Ймовірні позитивні тенденції, з урахуванням сказаного нами, чітко описує О. Лаврик: «Сучасна державна модель системи соціального захисту України буде передбачати потребу забезпечення соціально гарантованого мінімуму виконання потреб та створення належних умов для спокійного життя людей, які це потребують, а також створення передумов, щоб постійно зменшувати чисельність тих, які потребують допомоги» [5, с. 112].

Сфера соціального забезпечення тісно пов'язана з іншими аспектами публічного управління, а її предметом, за словами В. Лаврухіна, є «соціально-економічні відносини, сутнісні зв'язки й інтереси соціальних суб'єктів (працівників і працедавців), громадських організацій та держави щодо захисту працівників і членів їхніх сімей від чинників, що знижують якість життя, перш за все трудового, і соціальний статус сім'ї працівника» [6, с. 67]. Варто зазначити, що система соціального захисту на макроекономічному рівні останніми роками все більшою мірою вирізняється самостійним характером у процесі реалізації важливих завдань державної

соціальної політики. Також чітко окреслюється вертикальна структура публічного управління у сфері соціального забезпечення. Управлінські форми і технології реалізації соціальної політики передбачають тісну взаємодію юридичної, кадрової, фінансової, матеріально-технічної, науково-методичної та інформаційно-аналітичної компонент. Усе сказане черговий раз підкреслює об'єднану важливість допоміжних функцій публічного управління у сфері соціального забезпечення, які дозволяють вчасно вирішити питання кадрового, матеріально-технічного і фінансового характеру, а також узгодити всі аспекти діловодства.

Прогностичні, планувальні, організаційні, мотиваційні, координаційні, регулювальні, облікові, аналітичні та контрольні важелі публічного управління спрямовують усі свої зусилля на економічно обґрунтоване й раціональне використання грошових фондів. Ю. Махортов і Н. Телічко, виходячи з національних засад соціальної політики, наголошують, що «головною метою управління соціальною системою захисту населення та соціальної політики в Україні є призупинення спаду життєвого рівня населення та зменшення тягаря кризи на найменш захищені його верстви, а також зняття фінансового навантаження з державного бюджету через підтримку фінансового стану фондів соціального страхування» [7, с. 25].

Спеціальні, загальні й допоміжні функції публічного управління у сфері соціального забезпечення повинні цілком відповідати законодавству України загалом і Конституції України зокрема. Тут варто згадати чітку систематизацію, яку у своїх працях здійснює О. Мельник. Згідно з цим узагальненням Конституція України «містить норми права соціального забезпечення, має найвищу юридичну силу щодо інших актів законодавства у сфері соціального забезпечення, а також визначає конституційну модель системи джерел права соціального забезпечення» [8, с. 11]. Проте роль Конституції України як найважливішого нормативно-правового результату загальних функцій держави у сфері соціального забезпечення не вичерпується сказаним. Водночас відзначаємо інші важливі передумови побудови соціальної держави в Україні, що передбачені Конституцією, а саме:

- а) дозволяє визначити конструктивні частини правової системи в руслі соціального забезпечення;
- б) дозволяє сформулювати основоположні юридичні властивості базових джерел у процесі формування національного права соціального забезпечення;
- в) дозволяє розкрити всі соціальні права людини;
- г) дозволяє забезпечити й закріпити конституційні гарантії стосовно незмінності визнання всіх соціальних прав;
- г) дозволяє гарантувати реалізацію всіх прав на соціальний захист;
- д) дозволяє окреслити аспекти й вибудувати дієвий контролюючий конституційний механізм за створенням і функціонуванням системи соціального забезпечення.

У продовження цього твердження цілком логічним буде подати характеристику соціальної політики, яку у своїх роботах пропонує В. Нагаєв. Так, національна соціальна політика охоплює реалізацію таких важливих

завдань: «регулювання соціальних відносин у суспільстві, вирішення проблеми безробіття та забезпечення ефективної зайнятості» [9, с. 232]. Окрім сказаного, можемо доповнити вищенаведений список іншими, не менш важливими завданнями національної соціальної системи, а саме:

а) створення ефективного механізму розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту і валового національного доходу;

б) формування дієвих матеріальних і нематеріальних спонукальних умов, за яких суспільна праця ставатиме високопродуктивною, а соціальні гарантії зміцнюватимуться й розширюватимуться;

в) побудова надійної і справедливої соціальної держави загалом та системи соціального захисту населення зокрема;

г) надання посиленої уваги розвитку невід'ємних компонентів соціальної інфраструктури – закладів освіти, науки, культури, охорони здоров'я, спорту і житлово-комунального господарства;

г) покращення екологічної ситуації і захист навколишнього середовища.

Практики схиляються до думки, що нормативно-правове регулювання сфери соціального забезпечення на регіональному рівні потребує детального перегляду, внесення відповідних змін та оновлення. У контексті сказаного слушною є думка К. Пастух: «Стосовно організаційного забезпечення державної регіональної політики в соціально-економічній сфері має місце правова нерегульованість процедур та форм взаємодії органів державної влади, дублювання функцій» [10, с. 73]. Звідси можна окреслити низку недоліків, а саме:

а) недосконалість окремих положень нормативно-правового забезпечення регіональної соціально-економічної політики, що певною мірою ускладнює реалізацію соціально-економічних завдань;

б) прогалини в організації роботи органів публічного управління у сфері соціального забезпечення на регіональному рівні, що позначається на ефективності виконання окремих рішень та результативності розв'язання окремих проблемних питань;

в) проблема комплексного застосування методів управління у державній регіональній соціально-економічній сфері.

Недоліки в управлінні державною регіональною соціально-економічною сферою відповідним чином позначаються на місцевому, регіональному і національному культурному, освітньо-науковому, інноваційному, медичному, туристичному розвитку, а також на екологічній ситуації та обороноздатності країни.

Фахівці Центру громадської експертизи В. Попович, О. Романюк, Л. Чорній і К. Рубановський провели ґрунтовне фахове теоретично-прикладне дослідження в царині нормативно-правового забезпечення національної соціальної політики. Відповідно до їхніх висновків «вищі органи державної влади України визначають державну політику у сфері соціального захисту та соціального забезпечення шляхом розробки і прийняття законів та інших нормативно-правових актів, виходячи з повноважень, передбачених Конституцією та законами України. До проведення конституційної реформи одними з найбільш ефективних у цій сфері були укази Президента

України. Для актів чинного законодавства, які визначають державну політику у сфері соціального захисту та соціального забезпечення, характерна комплексність (з ознаками кодифікації), тобто вони прагнуть охопити цілий комплекс правовідносин, пов'язаних із певною проблемою або соціальною групою» [11, с. 99]. Черговий раз підтверджується значимість спеціальних функцій публічного управління у сфері соціального забезпечення.

І. Рудкевич зазначає: «Система соціального захисту кожної країни безпосередньо пов'язана із соціальною політикою держави. Сферу дії соціального захисту більшості розвинених країн можна окреслити двома великими напрямками: соціальне забезпечення та соціальна допомога» [12, с. 99]. Розмежування напрямів соціального захисту населення на соціальне забезпечення і соціальну допомогу жодним чином не применшує важливості спеціальних, загальних і допоміжних функцій державного управління в цій сфері. Так, поняття «соціальний захист» є дещо ширшим за своїм значенням і змістом з позиції реалізації соціальної політики, ніж категорія «соціальне забезпечення». Вважається правильним трактувати соціальне забезпечення як важливий та необхідний спосіб соціального захисту населення у випадку настання будь-якого із соціальних ризиків, тобто надання відповідно до норм чинного законодавства соціальної допомоги. Відтак органи публічного управління у сфері соціального забезпечення повинні повною мірою гарантувати соціальний захист населення. Підтвердженням нашої останньої думки є цілком слушне міркування, яке у своїй праці наводить Ю. Ткаченко: «Роль держави в системі соціального забезпечення постійно видозмінювалася, удосконалювалася» [13, с. 130].

М. Підгурська і А. Фурман здійснюють узагальнення, згідно з яким «система соціальної допомоги пройшла шлях від філантропного підходу в підтримці соціально вразливих верств населення, людей, які потрапили в ту чи ту скрутну життєву ситуацію, до появи такого виду професійної допомоги, як соціальна робота, що призначена створювати засадничі умови не тільки для соціального забезпечення громадян, а й для розвитку їхніх можливостей і вміння вибудовувати своє життя, мобілізувати внутрішні ресурси у здоланні життєвих криз і колізій, позитивно самореалізуватися у громадянському та особистому повсякденні» [14, с. 8].

Результатом сказаного маємо комплекс функцій держави у сфері соціального забезпечення. Так, загальні функції об'єднують:

а) прогноз та планування довгостроково-перспективних, тактичних й оперативно-поточних завдань у сфері соціального забезпечення на основі об'єктивної інформації, реалістичних показників, комплексного підходу, системної роботи, оптимального використання наявних ресурсів, пріоритетності реалізації соціальних заходів тощо;

б) організацію роботи у сфері соціального забезпечення, зважаючи на лінійні, функційні та лінійно-функційні моделі структур управління;

в) зовнішні та внутрішні матеріальні й моральні мотиваційні чинники;

г) координаційну узгодженість та регулювальну впорядкованість у сфері соціального забезпечення;

г) оперативну, бухгалтерську і статистичну облікову й аналітичну діяльність;

д) контроль державних і відомчих органів сфери соціального забезпечення й усіх соціальних установ та організацій.

Спеціальні функції у сфері соціального забезпечення здійснюють органи законодавчої та виконавчої влади шляхом прийняття різних законів, затвердження нормативно-правових актів, утвердження постанов та інструкцій, видання указів тощо. Допоміжні функції у сфері соціального забезпечення пов'язують між собою загальні та спеціальні функції й уможливають більш ефективне виконання останніх, передусім за рахунок вчасного і правильного діловодства, раціонального формування й розподілу кадрових, фінансових і матеріально-технічних ресурсів.

Виконуючи спеціальні, загальні й допоміжні функції управління соціальним забезпеченням, органи публічного управління здійснюють необхідну матеріальну підтримку і відповідне соціальне обслуговування, надають належну медичну та фармацевтичну допомогу всім особам, які зазнали тих чи тих втрат унаслідок настання страхового випадку чи іншого, передбаченого соціальним законодавством ризику. Сфера соціального забезпечення шляхом законодавчої, планувальної, організаційної, координаційної, фінансової, матеріально-технічної, документально-ділової та контрольної функцій допоможе частково чи повною мірою відновити втрачене здоров'я, а також забезпечити існування тих осіб, які позбавлені можливості утримувати себе та/або своїх утриманців. Прогноз розвитку сфери соціального забезпечення здійснюється на тривалу й тактичну перспективу та передбачає певний ступінь невизначеності і непередбачуваності. Яскравим і водночас трагічним прикладом такої непередбачуваності є повномасштабна війна в Україні з усіма масштабними негативними наслідками. Більш точним є планування у сфері соціального забезпечення, яке в буквальному розумінні деталізує прогнозовані орієнтири та зводить їх до більш реалістичних сценаріїв. Власне планування додає чіткості для виконання інших загальних та допоміжних функцій публічного управління соціальним забезпеченням.

Організація об'єднує та впорядковує всі елементи сфери соціального забезпечення в єдиний організм, який здатний цілісно функціонувати. Що дієвішою є організаційна функція, то реалістичнішою стає можливість повного виконання запланованих результатів. Зовнішні та внутрішні чинники мотиваційної функції управління соціальним забезпеченням передбачають цілу систему стимулів морального й матеріального характеру. Спонукальні мотиви дозволяють активніше й сумлінніше виконувати завдання та вчасно і повною мірою реалізувати всі соціальні плани.

Координація узгоджує діяльність управлінських компонент сфери соціального забезпечення, встановлює наявні невідповідності, уточнює та конкретизує всі завдання, оптимізує та узгоджує соціальну діяльність у часі та просторі. Регулювання впорядковує роботу систем і підсистем сфери соціального забезпечення відповідно до затверджених правил і норм.

Облік у сфері соціального забезпечення зводиться до операцій реєстрації та групування даних для подальшого їх аналізу за допомогою різних

методів. Облік та аналіз тісно пов'язані з функцією контролю, яка покликана з'ясувати дійсний стан справ у сфері соціального забезпечення та на основі порівняння даних з'ясувати причини всіх відхилень.

Як зазначає М. Чорна, сфера соціального забезпечення функціонує як «система економічних, соціальних, правових, організаційних заходів, що забезпечує працездатним людині і громадянину відповідні умови для поліпшення свого добробуту за рахунок особистого трудового внеску, а непрацездатним та соціально вразливим верствам працездатного населення — гарантії в користуванні суспільними фондами споживання, матеріальну підтримку, зниження податків» [15, с. 156]. Тобто прописане в Конституції право на соціальний захист дає гарантовану можливість людині та громадянину отримувати всі передбачені соціальні виплати внаслідок настання соціальних ризиків. Усе це є безперервним процесом, якість і повнота реалізації якого уможливорюється завдяки реалізації охарактеризованих нами загальних, спеціальних і допоміжних функцій.

Відтак функціонування сфери соціального забезпечення закріплене Конституцією України, відповідним законодавством та іншими нормативно-правовими актами, які у своїй сукупності є результатами спеціальних функцій публічного управління. Окрім останніх, управління сферою соціального забезпечення здійснюється за рахунок загальних функцій — прогнозування, планування, організації, мотивації, координації, регулювання, обліку, аналізу та контролю. Безперервна підтримка сфери соціального забезпечення та підвищення її ефективності уможливорюється за рахунок допоміжних функцій публічного управління, які поєднують загальні та спеціальні функції і сприяють їхній реалізації.

Список використаних джерел

1. Боднарчук О. Г. Теоретична сутність понять «соціальний захист» та «соціальне забезпечення»: окремі дискусійні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 4. С. 96–99.
2. Бондар М. І., Цятковська О. В., Цятковська А. М. Соціальне забезпечення: міжнародно-правовий аспект. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № 4 (64). С. 96–105.
3. Васильчак С. В., Жидяк О. Р., Лояк Л. М. Соціальне забезпечення в контексті пенсійної реформи. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 2. С. 19–28.
4. Дугчак А. В. Соціальне забезпечення громадян: сучасний стан та перспективи розвитку. *Молодий вчений*. 2017. № 5 (45). С. 568–572.
5. Лаврик О. Соціальне страхування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економічний аналіз*. 2021. № 2, Т. 31. С. 107–113.
6. Лаврухін В. В. Державне управління у сфері соціального захисту населення: теоретичні аспекти. *Аспекти публічного управління*. 2015. № 1–2 (15–16). С. 23–29.
7. Махортов Ю. О., Телічко Н. А. Управління системою соціального захисту в Україні в умовах впливу сучасних міжнародних економічних відносин. *Інтелект XXI*. 2017. № 3. С. 23–29.
8. Мельник О. Я. Конституція України як основне джерело права соціального забезпечення: сутність, ознаки та перспективи. *Часопис Національного університету «Острозька академія»*. 2015. № 2 (12). С. 1–5.

9. Нагаєв В. М. Публічне адміністрування. Харків : ХНАУ, 2018. 278 с.
10. Пастух К. В. Сучасна державна регіональна політика в Україні: соціально-економічний вимір. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 2 (41). С. 70–76.
11. Романюк О., Чорній Л., Рубановський К., Попович В. Система соціального захисту та соціального забезпечення в Україні. Реальний стан та перспективи реформування. Київ : Центр громадської експертизи, 2009. 104 с.
12. Рудкевич І. В. Етапи становлення та розвитку державної політики соціального захисту населення України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2011. № 4. С. 99–102.
13. Ткаченко Ю. Роль держави у сфері соціального забезпечення: історичний екскурс. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. № 1. С. 128–131.
14. Фурман А. В., Підгурська М. В. Історія соціальної роботи. Тернопіль : ТНЕУ, 2014. 174 с.
15. Чорна М. Сутність права громадян на соціальний захист. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 4. С. 151–156.

Надійшла до редакції 01.12.2022
Рекомендовано до друку 20.12.2022

Petro SEMYANCHUK,
Tetiana FASOLKO,
Olha FEDORCHUK
(*Leonid Yuzkov Khmelnytskyi University of Management and Law*)
Oksana KLEEMANN
(*Ukrainian Union of Lower Saxony*)

Peculiarities of the Functions of Public Administration in the Field of Social Security

The essence as well as the need and the importance of general, special and auxiliary functions of public administration bodies in the field of social security are clarified. It was found that the general functions of public administration include the following: a) forecasting and establishment of perspective guidelines and directions in the field of social security; b) planning the work of all social security agencies in the long term, medium term and short term; c) functional and linear-functional types of organizational management structures, as well as streamlining and unifying the work of social security bodies; d) external motivation and internal stimulation of the work of social security bodies with the help of material and moral incentive measures; e) coordination, clarification, optimization and harmonization of the work of all bodies, systems, subsystems and elements of the sphere of social security; f) regulation, well-kept order and standardization of the work of all bodies, systems, subsystems and elements of the sphere of social security; g) accounting, measurement, collection, registration and grouping of data and information on the functioning of all bodies, systems, subsystems and elements of the social security sphere; h) analysis of recorded, measured, collected, registered and grouped data and information on the functioning of all bodies, systems, subsystems and elements of the social security sphere; i) control over the activity of all bodies, systems, subsystems and elements of the social security sphere, taking into account planned indicators and recorded, measured, collected, registered and grouped data. The essence of the special functions of public administration bodies in the field of social security is characterized. The special functions of social security management are

reduced to legislative, regulatory, state, international activities that have a direct and immediate impact on social policy. The essence of auxiliary functions of public administration bodies in the field of social security is disclosed. Auxiliary functions of social security management are designed to implement general and special functions. The importance of auxiliary functions lies in staffing, creating a material and technical basis, forming a financial basis, as well as in keeping records. The close interaction of general, special and auxiliary functions of public administration bodies in the field of social security determines the effectiveness of national, regional and local social policy.

Keywords: *social security, social protection, social policy, public administration, general functions, special functions, auxiliary functions.*